

BESKRIVELSE AF LEDERNETVÆRKETS 9 INITIATIVER

Bilag 4 LLN's handleplan knyttet til DP's 10 ambitioner for læreruddannelsen

Handleplanen er løbende under udvikling, og skal betragtes som et arbejdsredskab for LLN.

Danske Professionshøjskoler formulerede i foråret 2018 10 ambitioner for læreruddannelsen: *Handleplan til en bedre læreruddannelse. 10 ambitioner* (Danske Professionshøjskoler, marts, 2018). I forordet understreger rektorerne for professionshøjskolerne, at de med handleplanen "inviterer alle interessenter i læreruddannelsen til dialog og samarbejde om den fortsatte udvikling af læreruddannelsen – en opgave, som kun kan løses i et stærkt nationalt fællesskab." (s. 3).

Dette notat beskriver ni tværgående initiativer i regi af Lærerdannelsens Ledernetværk, LLN (sektorinitiativer). De ni initiativer understøtter otte af de 10 ambitionerne. I tillæg til disse tværgående initiativer formuleres en række lokale initiativer.

LLN følger såvel sektorprojekterne som de lokale projekter og sikrer, at der sker en videndeling mellem de seks professionshøjskoler.

Ambition nr. 1: Lærerdannelsen skal være en af de mest søgte uddannelser. Sektor-initiativ nr. 1: Optagelsessamtalen

<p>Delhandling knyttet til denne ambition, som den er beskrevet i <i>Handleplan for en bedre læreruddannelse. 10 ambitioner, s. 10:</i> Professionshøjskolerne vil videreudvikle optagelsessamtalerne med afsæt i de positive erfaringer, der allerede er opnået og anbefalingerne i EVA's evaluering <i>Effekten af optagelsessamtaler på læreruddannelsen</i> (EVA, december 2017).</p>		
<p>Uddybning LLN gennemgår koncept for optagelsessamtalerne mhp en evt. revision i forlængelse af EVAs evaluering af effekten af samtalerne. Teamet omkring udvikling af konceptet indgår i arbejdsgruppen.</p>	<p>Projektejer og projektleder Projektejer: Lis Madsen Projektleder: Hans Taumann</p>	<p>Tidsplan Start: FS2018 (juni 18). Arbejds møder og analyse frem til foråret 19. Evt. justering af optagelseskonceptet i efteråret 19 med ibrugtagning foråret 20.</p>

Ambition nr. 2: Læreruddannelsen skal være et krævende fuldtidsstudie. Sektor-initiativ nr. 2: Studieintensitet gennem studiegruppeunderstøttelse

Delhandling knyttet til denne ambition, som den er beskrevet i <i>Handleplan for en bedre læreruddannelse. 10 ambitioner, s. 14:</i> Professionshøjskolerne vil sikre, at de studerende får mere og bedre feedback fra undervisere og medstuderende. Faglig og studierettet feedback har stor betydning for de studerendes studieaktivitet og læringsudbytte		
<p>Uddybning Professionshøjskolerne ser et behov for at fremme de studerendes arbejdsindsats og for at sætte klare rammer, der udfordrer og sikrer de studerendes faglige fordybelse. Endvidere ser professionshøjskolerne et behov for at professionalisere de studerendes samarbejdspraksis igennem uddannelsesforløbet, da de studerende skal uddannes til myndige fagprofessionelle, der samarbejder i teams og øvrige faglige fællesskaber. Det er derfor vigtigt, at de studerende allerede igennem deres studie opøver kompetence til at samarbejde. Flere professionshøjskoler har i de seneste år arbejdet med at udvikle og rammesætte de studerendes arbejde i studiegrupper, dels for at sikre faglig fordybelse, dels for at fremme de studerendes samarbejdskompetence i relation til lærerfaglige problemstillinger. LLN ønsker at kortlægge de landsdækkende erfaringer med dette arbejde og har derfor pr. 1/8-2018 nedsat en tværgående gruppe, med repræsentanter fra alle Professionshøjskoler i Danmark. Gruppen består af undervisere/studievejledere med særlig kompetence i relation til studiegruppearbejde. Målet er en professionalisering af de studerendes studiegruppearbejde og aktiviteten har et dobbelt didaktisk sigte: Professionalisering af studiegruppearbejdet i uddannelsen og forberedelse til teamsamarbejde i praksis.</p> <p>Gruppen nedsættes for en to-årig periode. Gruppens opgave er det første år: At afdække de indsatser, der pt foregår lokalt på de seks Professionshøjskoler i relation til studiegruppearbejde. På baggrund af en landsdækkende afdækning udarbejdes et inspirationskatalog, der gøres tilgængeligt for alle Professionshøjskoler. Gruppen udvikler endvidere forslag til kompetenceudvikling af undervisere. Endelig afholder gruppen en workshop på den landsdækkende læreruddannelseskonference i foråret 2019. På baggrund af erfaringerne fra år 1 fremlægges juni 2019 forslag til LLN til fælles strategi på sektorniveau for år 2.</p>	<p>Projektejer og projektleder Projektejer: Stina Møllenbach, Absalon Projektleder: Morten Birk, Absalon Arbejdsgruppe med repræsentanter fra de seks professionshøjskoler er nedsat og har første møde august 18.</p>	<p>Tidsplan Start: August 2018. Inspirationskatalog, forslag til kompetenceudvikling og gruppens anbefaling til national strategi forelægges LLN juni 2019. Afslutning mhp fuld implementering i sektoren 2020.</p>

Ambition nr. 2: Læreruddannelsen skal være et krævende fuldtidsstudie og nr. 3: Lærere med stærk professionel autoritet og kunnen.

Sektorinitiativ nr. 3: Praktik og modulprøver

<p>Delhandling knyttet til denne ambition, som den er beskrevet i Handleplan for en bedre læreruddannelse. 10 ambitioner, s. 14: Professionshøjskolerne ser et behov for færre, men større og mere krævende prøver, der fremmer en større arbejdsindsats og en mere kontinuerlig faglig fordybelse hos de studerende. Prøveformerne har stor betydning for, hvor krævende de studerende oplever studiet, og for deres faglige og studiemæssige prioriteringer.</p> <p>Delhandling knyttet til denne ambition, som den er beskrevet i Handleplan for en bedre læreruddannelse. 10 ambitioner, s. 18: Professionshøjskolerne vil påse, at de studerendes bachelorprojekt omhandler relevante faglige og professionsfaglige udfordringer – ikke mindst i de fag, hvori de opnår undervisningskompetence. De studerende opnår dermed kompetence til ikke bare at udøve, men også udvikle professionen og deres professionelle virke.</p>		
<p>Uddybning LLN har i april 18 igangsat et arbejde i de nationale faggrupper om revision af prøveformerne. Alle nationale faggrupper har fået til opgave at gennemgå prøveformerne i deres fag mhp. at skærpe prøvekrav og udvikle prøver, der i højere grad prøver de studerendes samlede kompetencer til at undervise i fagene/almene lærerkompetencer. Faggrupperne er desuden blevet bedt om at formulere tydeligere bedømmelseskriterier. Arbejdet omfatter også prøven i BA.</p>	<p>Projektejer Projektejer: Lis Madsen Projektleder: Thorkild Rams, UCN</p>	<p>Tidsplan Justering af den nationale studieordning vedr. BA med virkning fra 1.9.2018. Igangsættelse af prøveforsøg FS2018. Møde med nationale faggruppeformænd nov. 18, hvor de forskellige fags prøveudkast drøftes. LLN-temamøde primo 2019. Procesplan drøftes med uddannelsesledere ultimo jan. 19. Implementering af prøveforsøg fra 1.9.2019, hvis det kan lade sig gøre økonomisk.</p>

Ambition nr. 3: Lærere med stærk professionel autoritet og kunnen. Sektorinitiativ nr. 4: Myndige fagpersoner

<p>Delhandling knyttet til denne ambition, som den er beskrevet i Handleplan for en bedre læreruddannelse. 10 ambitioner, s. 18: Professionshøjskolerne forpligter sig til at lægge mere vægt på udvikling af de studerende som myndige fagpersoner, der virker med stærk professionel autoritet i folkeskolen og udadtil. Dette skal sikres gennem hele uddannelsen i et tæt samarbejde mellem undervisningsfag, lærerens grundfaglighed og praktik. Denne kompetence skal beskrives særskilt i bekendtgørelsen og bør være ECTS-belagt.</p>		
<p>Uddybning Læreruddannelsen skal udvikle lærere med stærk personlig og professionel autoritet. Lærere med stærk professionel autoritet og kunnen Professionel autoritet og kunnen bygger på dybdegående viden om fag og undervisning (fag- og almindidaktik), elevernes læring, dannelse og trivsel i et hyperkomplekst samfund, dvs. viden en der bygger på pædagogisk psykologi, pædagogik, filosofi og sociologi. Den enkelte lærer skal alene og i et samarbejde med elever, forældre, kolleger, ledere og øvrige fagpersoner kunne indgå i professionelle relationer og mestre forskellige kommunikationsformer afstemt efter konteksten.</p>	<p>Projektejere og arbejdsgruppe Projektejer og arbejdsgruppe: Elsebeth Jensen, VIA, Lars Breinholt, UCSYD, Annette Falk, UCL og Jesper Vinther, UCN.</p>	<p>Tidsplan Igangsættes ES2018. Præsentation for LLN i løbet af FS2019 mhp at udvælge indsatser. Tages på LLN i november 2018. Og tages op i forum for uddannelsesledere ultimo januar</p>

<p>Dette kræver, at den enkelte lærerstuderende i løbet af sit studie arbejder med det individuelle udtryk og den fagpersonlige autoritet – i et samarbejde med medstuderende med henblik på efterfølgende at kunne arbejde videre med dette i professionelle læringsfællesskaber. I læreruddannelsen findes der forskellige undervisnings- og studierum, hvor ovenstående udvikling rammesættes, og disse rum består både af tilegnelse af viden og forskningsresultater og af tilegnelse af praktiske kompetencer i udøvelse med andre.</p> <p>Der igangsættes følgende handlinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der indsamles eksempler på, hvordan der allerede arbejdes med dette område i læreruddannelsen, ligesom der laves en kort oversigt over relevant forskning på området. • Der igangsættes et udviklingsarbejde i studieåret 2018-19 med henblik på at tydeliggøre videns- og færdighedsområder inden for Lærerens Grundfaglighed, samt hvordan den indbyrdes sammenhæng mellem kompetenceområderne styrkes og sammenhængen til undervisningsfag/praktik. • I et samarbejde mellem Lærerens Grundfaglighed, undervisningsfag og praktik foreslås nedenstående progression henover de 4 studieår afprøvet i en række pilotprojekter, med fokus på at beskrive de centrale kompetencer for hvert område, samt hvordan undervisning og studier kan tilrettelægges. <ol style="list-style-type: none"> 1. studieår: at blive lærerstuderende – at tage ansvar for sig selv og andre, fokus på arbejde i studiegrupper, gode arbejdsvaner, konflikthåndtering i grupper etc. 2. studieår: at tage vare på dynamikken i en klasse, gruppeledelse og konflikthåndtering med elever. 3. studieår: at tage vare på det mere vanskelige skole-hjemsamarbejde, den vanskelige samtale 4. studieår: på vej ud i professionen, at være en professionel deltager i læringsfællesskaber, teamsamarbejde, samarbejde med udfordrende kolleger og ledelse, teamledelse m.m. <p>Alle områderne har såvel en videns- som en færdighedsside og det prioriteres, at der tilrettelægges øve forløb i et samarbejde mellem de involverede.</p>		<p>2019.</p>
--	--	--------------

Ambition nr. 4: Tættere sammenhæng mellem folkeskolen og læreruddannelsen. Sektorinitiativ nr. 5: Det tredje læringsrum

Delhandling knyttet til denne ambition, som den er beskrevet i *Handleplan for en bedre læreruddannelse. 10 ambitioner, s. 22:*
Der er behov for en revision af færdigheds- og vidensmålene, så de svarer bedre til behovene i folkeskolen.

<p>Uddybning</p> <p>Baggrund Danske Professionshøjskoler nedsatte ultimo 2016 en Taskforce omkring læreruddannelsen, der bl.a. skulle forestå en grundig analyse af den nuværende læreruddannelse. En af Taskforcens hovedkonklusioner var, at det er essentielt, at der videreudvikles på, hvordan folkeskolen og læreruddannelsen kan indgå i frugtbare partnerskaber og udbygge læringsfællesskaber, hvor de studerende opnår centrale erfaringer i praksis, samtidig med de får mulighed for at undersøge, teoretisere og reflektere over praksis (i overensstemmelse med Burn & Mutton, 2015; Willegems et al., 2017).</p> <p>Der foregår pt. en mangfoldighed af samspil og koblinger mellem teori og praksis. Disse samarbejder mellem folkeskole og læreruddannelse betegnes bl.a. "Teaching Labs", "Universitetskoler", "Faglige udviklingsskoler", "Todages praktik", "Tredagsuddannelse". Listen er ingenlunde udtømmende. Imidlertid savnes en kortlægning af disse "Tredje læringsrum" (Per Fibæk Laursens betegnelse i hans bidrag til Taskforcen).</p> <p>Projektet aktualiseres ligeledes af, at professionshøjskolerne har fået forskningsret- og pligt. I dag tematiseres således også forholdet mellem forskning og praksis. Er det noget andet end teori-praksis-forholdet? Og hvilken synergieffekt kan der opnås?</p> <p>Afgrænsning Som afspejlet i Taskforcens arbejde findes der en række forskellige opfattelser af teori-praksis-forholdet. Det kunne let blive en større filosofisk diskussion, hvilket ikke er formålet med indeværende initiativ. Dette skal også ses i lyset af, at det ikke er længe siden, at KORA (nu VIVE) lavede "Brobygningprojektet" http://www.kora.dk/udgivelser/udgivelse/i3645/Brobygning-mellem-teori-og-praksis-i-professionsbacheloruddannelserne. Brobygningprojektet er tillige blevet efterfulgt af flere professionshøjskoleprojekter med samme tema. Formålet med initiativet er således ikke at udarbejde et bredt review på teori-praksis-forholdet i læreruddannelsen. Initiativet ønskes derimod mere konkret og fokuseret ved at afgrænse teori-praksis-forholdet til "det tredje læringsrum", hvor det gøres til et primært rumligt anliggende (et sted). Hvor foregår disse koblinger eller relationer mellem teori og praksis? Hvordan organiseres sådanne rum til netop dette formål (såsom "laboratorier")? Hvilken rolle spiller forskningen i forbindelse hermed? Osv.</p> <p>Formål I projektet gennemføres en kortlægning af eksisterende, større teori-praksis-samarbejder (tredje læringsrum) i læreruddannelsen. Denne kortlægning skal dels bruges til at udvikle på den eksisterende praksis, dels bidrage til at skabe ny praksis. I et større perspektiv skal initiativet bidrage til at identificere, hvilke teori-praksis-samspil og koblinger, der reelt gør de lærerstuderende mere professionelle (og ikke bare mere tilfredse), jf. Taskforcens arbejdsrapport p. 27.</p>	<p>Projektejere Projektejere: Elsebeth Jensen, VIA, Annette Falk, UCL og Lars Breinholt, UC SYD</p>	<p>Tidsplan Start: ES2018. Slut: 2019</p>
--	---	--

<p>Der igangsættes følgende handlinger:</p> <p>Alle professionshøjskoler er repræsenteret ved et møde den 1. oktober 2018 i Kolding, hvor eksisterende, større teori-praksis-samarbejder præsenteres af de involverede professionshøjskoler. Med afsæt i dette møde, forestår Anja Madsen Kvols (VIA) og Thomas R. S. Albrechtsen (UC SYD) en kortlægning af de eksisterende samarbejder i perioden oktober – december 2018.</p> <p>Med udgangspunkt i denne kortlægning udvikler hver professionshøjskole prototyper med fokus på, hvordan vi i læreruddannelsen kan 1) skabe en tættere sammenhæng mellem folkeskolen og læreruddannelsen (samt forskningen); 2) udfolde de "tredje læringsrum" potentiale til at øge studieintensiteten samt 3) understøtte de lærerstudenters udvikling af en stærk professionel autoritet og kunnen.</p> <p>Prototyperne udvikles i perioden fra januar – marts 2019. Herefter udarbejdes et inspirationskatalog i LLN-regi, hvorefter den enkelte professionshøjskole vælger hvilke indsatser, der prioriteres. Herunder afsøges ligeledes muligheden for, at flere (evt. alle) professionshøjskoler vælger at gå sammen om en/flere indsatser.</p>		
---	--	--

Ambition nr. 5: Læreruddannelsen skal bygge på den bedste forskning. Sektorinitiativ nr. 6: Styrket videngrundlag i fagene

<p>Delhandling knyttet til denne ambition, som den er beskrevet i <i>Handleplan for en bedre læreruddannelse. 10 ambitioner, s. 26:</i> Professionshøjskolerne fortsætter opbygningen af forskningsmiljøer og -samarbejder med et skarpt øje på, at forskningen kan bidrage til udvikling af folkeskolen, og at forskningen omsættes gennem læreruddannelsen og efter- og videreuddannelsen, så både nuværende og nye lærere i stigende grad arbejder på et forskningsbaseret grundlag.</p>		
<p>Uddybning</p> <p>LLN vil fortsætte og skærpe arbejdet med at udvikle nationale litteraturlister (relevans og kvalitet) og sikre listernes anvendelse lokalt. Litteraturlisterne er et centralt element i sikring af, at undervisningen i LU bygger på og inddrager relevant og nyeste forskning, Konkret vil LLN sikre, at der årligt sker en opdatering af de nationale faggrupper litteraturlister inden for hvert fag og fagområde. Opdateringen af disse lister vil pr november 2018 og fremover foregå i et fælles skema, udviklet af LLN med angivelse af, hvorvidt den pågældende litteratur er forskningsbaseret. Herved kan de lokale ledelser på hver Professionshøjskole ledelsesmæssigt følge op på den anvendte litteratur lokalt og sikre at der i alle fag og fagområder læses ny relevant forskningsviden. De nationale faggrupper vil endvidere en gang årligt blive bedt om at udarbejde vejledning til relevant forskningslitteratur fra den opdaterede liste, således at alle undervisere i faget i hele Danmark har adgang til sådanne vejledninger i forhold til hvordan der konkret kan arbejdes med den pågældende litteratur i undervisningen. Herved skabes et stærkt bindeled mellem de nationale og de lokale faggrupper og læreruddannelsens videngrundlag styrkes yderligere.</p>	<p>Projektejer</p> <p>Projektejere: Stina Møllenbach, Absalon Projektledere: Alle formænd for de nationale faggrupper</p>	<p>Tidsplan</p> <p>Igangsættes efteråret 2018 med tanke på implementering pr. 1. jan 2019. Opgaven er defineret og skrevet ind i årskalender for de nationale faggrupper arbejde.</p>

Ambition 8: Læreruddannelsen skal være tværprofessionel. Sektorinitiativ nr. 7: Tværprofessionalitet på læreruddannelsen

<p>Delhandling knyttet til denne ambition, som den er beskrevet i Handleplan for en bedre læreruddannelse. 10 ambitioner: Lærere arbejder tæt sammen med pædagoger og andre fagprofessionelle om elevernes trivsel, udvikling og læring. Lærere arbejder ligeledes sammen med for eksempel socialrådgivere, når børn eller familier har særlige behov. Med skolereformens element 'åben skole' skal lærere kunne samarbejde med mange forskellige aktører i samfundet omkring skolen. ECTS til tværprofessionelle elementer blev imidlertid ikke integreret i læreruddannelsen med 2013-reformen, så i dag ligger tværprofessionelle aktiviteter uden for de formelle ECTS-rammer.</p>		
<p>Uddybning</p> <p>Lærere arbejder tæt sammen med pædagoger og andre fagprofessionelle om elevernes trivsel, udvikling og læring. Lærere arbejder ligeledes sammen med for eksempel socialrådgivere, når børn eller familier har særlige behov. Med skolereformens element 'åben skole' skal lærere kunne samarbejde med mange forskellige aktører i samfundet omkring skolen. ECTS til tværprofessionelle elementer blev imidlertid ikke integreret i læreruddannelsen med 2013-reformen, så i dag ligger tværprofessionelle aktiviteter uden for de formelle ECTS-rammer.</p> <p>Professionshøjskolerne har dog etableret forskellige modeller og forløb, hvor lærerstuderende får mulighed for at arbejde sammen med pædagog- og/eller andre professionsbachelorstuderende, men forløbene har ikke tilstrækkeligt omfang</p> <p>I løbet af efteråret 2018 afdækkes professionshøjskolernes tværprofessionelle aktiviteter, som læreruddannelsen indgår i. Disse videndeles og drøftes i læreruddannelsens ledernetværk med henblik på udarbejdelse af et idekatalog, hvor der tages hensyn til lokale forankringer.</p> <p>Projektet Playful learning, som kører på alle professionshøjskolernes pædagog- og læreruddannelser, udgør en oplagt ramme for udvikling af tværprofessionelle aktiviteter.</p>	<p>Projektejere</p> <p>Annette Falk, UCL.</p>	<p>Tidsplan</p> <p><i>Efteråret 2018:</i> Afdækning af tværprofessionelle aktiviteter og forankring i LU13 <i>Ultimo 2018:</i> udarbejdelse af idekatalog.</p>

Ambition nr. 10: LU som udviklingslaboratorium for god undervisning. Sektorinitiativ nr. 8: Udvikling og formel kvalificering af undervisere

Delhandling knyttet til denne ambition, som den er beskrevet i Handleplan for en bedre læreruddannelse. 10 ambitioner, s. 46: Professionshøjskolerne foreslår, at der på nationalt niveau investeres i et udviklingsforløb i læreruddannelsen med henblik på den fortsatte udvikling af underviserkompetencer og

undervisningsformer, der i endnu højere grad end i dag kan gøre læreruddannelsen til et udviklingslaboratorium for god undervisning.		
<p>Uddybning af projekt A Læreruddannelsen er det sted, hvor der arbejdes/eksperimenteres med udvikling af undervisning og læring. Læreruddannelsen udvikler pædagogiske udviklingslaboratorier, hvor der eksperimenteres med/afprøves forskellige undervisningsmetoder, og hvor de studerende kan øve sig i pædagogisk praksis.</p> <p>I løbet af studieåret 18-19 iværksættes et udviklingsarbejde, der skal skitsere modeller for pædagogiske udviklingslaboratorier Vi forpligter alle PH'er på et pilotprojekt om udviklingslaboratorier, der afprøves i studieåret 19-20. Det er op til det enkelte UC, om man vil køre det med et hold eller flere</p> <p>Pilotprojekterne evalueres i forsommeren 20.</p> <p>Uddybning af projekt B For at sikre, at underviserne har kompetencer til at bedrive og udvikle laboratorieundervisning til alle fag, iværksætter LLN et udviklingsprojekt om formel kvalificering / et professionshøjskoleledidaktisk forløb for undervisere på UC'erne.</p> <p>Som et særligt initiativ udvikles et forslag til særligt program for adjunkter i læreruddannelsen med fokus på udvikling af læreruddannelseskompetencer. Forslag til program drøftes på LLN-møde i januar 19 og fremlægges for rektorkollegiet marts 19</p>	<p>Projektejere Projektejer: Elsebeth Jensen, VIA og Lis Madsen, KP</p>	<p>Tidsplan Afklaring ES2018. Igangsættelse: VT2019</p>

Ambition nr. 10: LU som udviklingslaboratorium for god undervisning. Sektorinitiativ nr. 9: Nedsættelse af task-force/nationalt netværk vedr. teknologi

Delhandling knyttet til denne ambition, som den er beskrevet i <i>Handleplan for en bedre læreruddannelse. 10 ambitioner, s. 46:</i> Professionshøjskolerne foreslår, at der på nationalt niveau investeres i et udviklingsforløb i læreruddannelsen med henblik på den fortsatte udvikling af underviserkompetencer og undervisningsformer, der i endnu højere grad end i dag kan gøre læreruddannelsen til et udviklingslaboratorium for god undervisning.			
<p>Uddybning LLN og DP nedsætter et nationalt netværk/taskforce. Gruppens formål er videndeling og opsamling. Gruppens arbejder lig det ovenfor omtalte nationale netværk om studieintensitet gennem studiegruppeunderstøttelse.</p>	<p>Projektejere Lis Madsen, KP.</p>	<p>Tidsplan Afklaring ES2018.</p>	<p>Andet</p>